

Published and distributed under permit
(No. 534) authorized by the Act of
October 6, 1917, on file at the
Post Office of Boston, Mass.
By order of the President,
A. S. Burleson, Postmaster
General.

Krikščionys darbininkai vie-
nykities! Spieškitės į vienintė-
lę darbo žmonių organizaciją
Amerikoje — Lietuvių Darbi-
ninkų Sąjungą.

ORGANAS AMERIKOS
LIETUVIŲ R. K. ŠV.
JUOZAPŲ DARBI-
NINKŲ SĄGOS.

"DARBININKAS"
eina utarninkais, ketvergiais
ir subatomis.

Metams \$4.00
Bostone ir apylinkėse m. \$5.00
Užrubėžij metams \$5.00

"DARBININKAS"
242-244 W. Broadway,
South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 620.

KAINA 4 CENTAI

VOL. V, No. 132 (762).

UTARNINKAS, LAPKRIČIO 16 D., 1920.

Prezidento Padėka Tautos Fondui.

'STULGINSKIO KABLEGRAMAS.
GAUTAS IŠ KAUNO LAPKRIČIO 14.

Urbanavičiui
50 W. 6th St., So. Boston, Mass.
Gavęs iš Tautos Fondo 459,239 auksinių Lietuvos
gynimo reikalams, siunčiu širdingiausią padėką Bro-
liams Amerikiečiams už tą didelę pasipirtį, kurią sutei-
kėte šiuo kringu momentu narsiai kovojančiai Tėvy-
nei Lietuvai. Tėvynei jums dėkinga; dar daug iš jūsų
tikisi.

STULGINSKIS,
einas pareigas Prezidento.

Apsidirbo su Vrangeliu.

JAU VISISKAI
PERGALĖJO.

Konstantinopolis, lapkr.
13 — Gen. Vrangelio armija,
veikusi prieš bolševikus
pietinėje Rusijoje, jau visiškai
išblaškyta Krimo pu-
siausalyje. Keletas tos ar-
mijos generolų iš nusimini-
mo nusišovė.

Govėdos aprubavojo A-
merikos Raudonojo Kry-
žiaus sandėlius Sebastopo-
lyje, gen. Vrangelio sosti-
nėje. Tame uoste Amerikos
laivai priiminėja gen. Vran-
gelio karininkus ir jų šei-
mynas. Amerikos karinis
laivas Humphreys išplaukė
į Jaltą paimti Raudonojo
Kryžiaus gerybes.

Gen. Vrangelio jėgos pa-
skučiausios kovos prie Pere-
kopo. Pagalios buvo tos jė-
gos bolševikų įveiktos ir di-
džioje netvarkoje galva-
trūkiškai pasileido kur akys
mato, kur kojos neša. Di-
desnė gen. Vrangelio armi-
jos vadų dalis krito mūšyje.

Bolševikams sekėsi delto,
kad vyriausioji vadovybė
šauktų veikė. Būk vyriausio-
jų vadų esąs koks ten
svetimtautis.

Jau nuo pereito ketvergo
pabėgėliai pradėjo apleidinėti
Krimą. Plaukė, kas
galėjo į Konstantinopolį. A-
lijantų valdininkai rekviza-
vo namų Konstantinopolyje
ir kitose artimesnėse vie-
tose del pabėgėlių iš Krimo.
Sunki roda priglauti tuos
pabėgėlius, nes Konstanti-
nopolis ir be to jau buvo
perpildytas. Dalį pabėgė-
lių priglauti ant Adriatiko ir
kitokių salų.

I Konstantinopolį atvyko
Krivošein, gen. Vrangelio
valdžios premieras. Jis sa-
kė, kad gen. Vrangelio jė-
gos atmušė 22 bolševikų ata-

kas. Bet galų gale spėkos
išseko, o bolševikų artileri-
jos ugnis buvus pragarinė ir
neišlaikė. Jis sakė, kad
gen. Vrangelio divizijų ir
pulku vadai buvę užmušti
arba sužeisti.

Paryžius, lapkr. 14. —
Gen. Vrangelio visiškai su-
pliekta armija bėga pietų
link. Ją veja 27 bolševikų
gerai disciplinuotos divizi-
jos. Gen. Vrangelio nuosto-
liai dideli. Pats gen. Vran-
gelis sėdo Sebastopolyje ant
Francijos laivo. Raudonie-
ji ir-gi turėję didelių nuos-
tolių, nes baltojo armijos
nebuvo maištų ir visi kovo-
je su atsidavimu. Raudoni-
esiams vadovauja vokie-
čių karininkai.

Francijos užsienio reika-
lų ministerija pripažino,
kad viskas prapuolė ir gen.
Vrangelio jėgų neatsteigsi.
Bolševikai jau paėmė Sim-
feropolį ir greit artinasi
prie Sebastopolio. Bolševi-
kų jėgos apskaituojamos
nuo 150.000 iki 200.000.

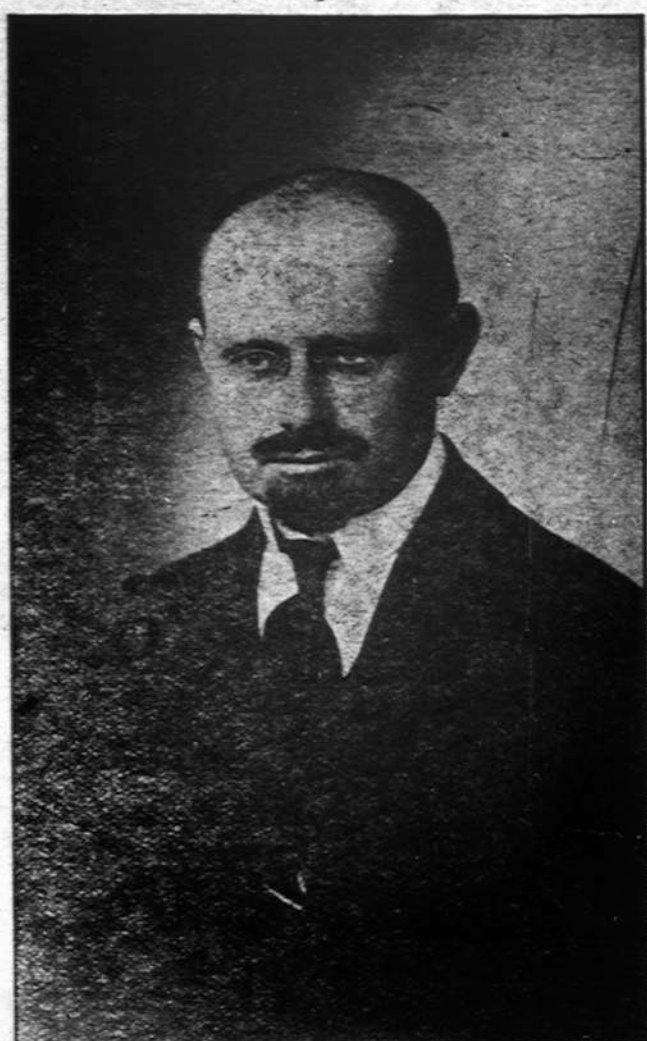
PASKELBĖ BLOKADĄ

London, lapkr. 14. — Iš
Konstantinopolio praneša-
ma, kad Rusijos Juodųjų
jurių pakrantėse paskelbta
blokada.

Anglijos laivai patruliuo-
ja jures ir neleidžia susisė-
sti bolševikams su turkais.

AMERIKOS LIETUVIUI BE BONO
IR BE AUKAVIMO PALIUDYMO
NEBUS VIETOS KRAUJŲ ATPIRK-
TOJ LIETUVOJ.

Rudenį atėjus, oras atvė-
so, smagesnis laikas skaityti.
Norėdami šviežaus skaitymo,
išsirašykite iš "Darbininko"
pluoštą laikraščio iš Lietuvos.

AL. STULGINSKIS,
Lietuvos Steigiamojo Seimo pirmininkas ir einas Lietuvos
prezidento pareigas. Jis atsiuntė širdingą padėką aukuo-
tojam ir Tautos Fondą, iš kurio dabar gausi auksa Lietuvos
gynimui buvo pasiųsta ir gauta.

Rusai keršis Lenkijai.

BOLŠEVIKAI GRUMO-
JA LENKIJAI.

Ryga, lapkr. 13. — Šian-
die atvyko lenkų taikos de-
legacija su Dombškiu prie-
šakyje. Bolševikų delegaci-
jos pirmininkas Joffe ap-
kaltino Lenkiją laužyme ka-
ro paliaubų sutarties. Kal-
tina, kad Lenkija neatšau-
kė, kaip pasižadėjo savo
armijos iš fronto, palaiko
Petlurą ir Balakovičių, ku-
rie terioja rusų žemes. Po
to Joffe pasakė, kad Sovie-
tų armija lenkų fronte bus
sustiprinta ir kad plenuoja-
mas atsikėrimas.

LATVIAI SUNERI-
MAVO.

London, lapkr. 12 — Gen.
Zeligoskio veikimas sukėlė
nerimasties latvių oficia-
liuose rateliuose. Latvių at-
stovas Londone Bisseneck
pasakė, kad kai lenkai eida-
mi ant Kauno gavo į kailį,
tai dabar lenkai gali nu-
kreipti savo jėgas prieš ry-
tinę Latviją ir bandyti ten
išgelbėti savo dvarininkų
žemes, kurias latvių seimas
nutarė išdalinti bežemiams.
Latvių atstovas pasakė, kad
gandas apie latvių su len-
kais susitarimą pasidalinti
Lietuvą esąs be pamato ir

Latvija net turinti laikyti
žymias jėgas savo parube-
žyje kur lenkai galėtų pra-
dėti briaunius. Bisseneck sa-
ko, kad Latvija budinti ir
tėmijanti, kad Zeliguski ne-
padarytų naują Fiume Lat-
vijoje. Toliau atstovas Bis-
seneck sako, kad Baltiko
valstybių Sąjunga dar vis
neįvykinama delto, kad jon
Lenkija brukasi, o ji nepa-
geidaujama del jos grobiški-
kų apetitų. Dar atstovas sa-
kė, kad Finlandijos sosti-
nė dabar einančios derybės
del įsteigimo Baltiko valsty-
bėse bendrų geležinkelų.

PATVIRTINO
ŽULIKYSTĘ.

London, lapkr. 12. — Len-
kijos atstovas pasakė, kad
Lenkijos armija rusų fron-
te esą arti 300.000, o Lietu-
vos parubežyje paremti gen.
Zeligoskį, jei ji kas užpul-
tų turi 50.000 kareivių.

(Nors kiekvienas neišma-
nėlis suprato, kad gen. Žu-
likovskis užpuolė Lietuvą
pagal Varšavos valdžios pa-
rėdymą, nors nuo to Varša-
vos valdžia purtėsi, bet šita
žinia yra nauja Varšavos
valdžios žulikystės prirody-
mu).

RAGINKITE SAVO DRAUGUS IR
PAŽISTAMUS PIRKTI BONUS IR
AUKUOTI LIETUVAI.

Iš laiško.

Stovis pas mus nekoks.
Žinių iš Lietuvos visiškai
negalima gauti. Vakar tiek
tesužinojome. Mobilizacija
vieša; išskiriami klerikai,
matininkai ir studentai ei-
nantieji mokslą užsienij.
Doma-reikia atkreipti į tai,
kad Lietuvos valdžia tokia-
me kritiškame padėjime
taip žymiai įvertino užsie-
nio studentus. Matyt ne-
veltui.

— Zelikowski arba kaip
pas mus jį vadina "Zuli-
kovskis" prašė Jo Eksece-
lencijos Vilniaus vyskupo
Matulevičiaus tarpininkau-
ti tarp Lietuvos Valdžios ir
Zelikovskio užvedant dery-
bas. Patsai Zelikovskis už-
miršta, kad jisai nėra joks
moralis asmuo, su kuriuo
kokios bent valstybės val-
džia galėtų derybas vesti,
bet yra paprasčiausias lat-
ras, žulikas, įsikverbes pa-
jėga, lenkų suteikta, į sve-
timą žemę ir noris toj pačioj
svetimoj žemėj tvarkos da-
ryti. Jisai sako atstovau-
jas žmones, kurie nepripa-
žįsta "Kauno Valdžios",
nes šie žmonės tos valdžios
tie patys žmonės nei jo ne-
nerinke, bet užmiršta, kad
rinkė ir jisai neturįs jokio
juridinio pamato bent ka-
nors atstovauti. Ištiesų pa-
rodija!

Šiaip jau nieko ypatingo.
Prasidėjus mokslui kiekvie-
nas mūs dirba savo darbą ir
tikslai liuosai valandėlei pa-
sitaikius kišasi į visuomenės
darbą.

Jūsų kun. J. Navickas.

Fribourg, Šveicarija.

LAISKAS IŠ LIETUVOS nuo
T. Bernoto L. D. S. nario Jonui
Karaliui Baltimore, Md.

Brangusis: —

Pirmiau mažai ką rašiau, tai
dabar sugavęs daugiau laiko nors
trumpai parašysiu apie savo ke-
lonę.

Ačiū Dievui esu sveikas ir lai-
mingai sugrįžau į tėvynę Lietuvą.
Kelionėje buvo viso ko. Ant
laivo "Mongolia" važiuo daug
Čeko-Slovakų ir mūsų priešų "pa-
liokų".

Mūsų lietuvių buvo apie 50 as-
menų. Prieplaukoje Kolon mus
išleido ir ten papuolamė "polio-
kų" rankosna. Užvazo paspor-
tus ir turėjome važiuoti į Arizon
miestą ant Austrijos rubežias.

Nuvažėję radom savo daiktus
ir turėjome grįžti į Eitkūnus
Lenkų žandarai prisipyrė mus
kalbino važiuoti į Varšavą ir iš
ten į Lietuvą, bet mes atsisakėme.

Mes girdėjome, nevienas basas
turėjo išvažiuoti. Bet ir šia ne-
paleido, iškratė ir radę naujų daik-
tų privertė mokėti jiems taksas.

Katrię smarkiau pliekia lenkus.

VĖL LENKTYNĖS.

Kaip tik didysis karas pasibaigė lapkr. 11, 1918 m., tai
Amerikos lietuviai, spėdami, kad Lietuvos neprigulmy-
bės reikalui ginti taikos konferencijoj daug lėšų reikės,
pradėjo gausiai aukuoti. Šaukė katalikus darbininkus
prie aukavimo Tautos Fondas, o laisvieji mūsų tautiečiai
kvietė savuosius. Tada katalikams su laisvaisiais lenkty-
niuojant pasirodė abiejų dosnumas. Katalikai sudėjo a-
pie \$200.000, o laisvieji — arti \$50.000.

Dabar vėl sujudo Amerikos lietuviai ir kur tik au-
kas renka katalikai sau, o laisvieji sau, tai indomus ap-
sireiškimas matosi. Štai faktai:

KATALIKŲ AUKOS

SO. BOSTON, MASS. spal. 21. —
Tautos Fondo skyriaus prakalbose su-
aukuota \$617.00.

SO. BOSTON, MASS. spal. 31. —
Tautos Fondo skyriaus antrose prakal-
bose suaukuota \$660.00, neskaitant
pasižadėjimų.

MONTELLO, MASS. lapkr. 8. —
Tautos Fondo skyriaus prakalbose su-
aukuota \$620.00.

CHICAGO, ILL. lapkr. 9. — Apveiz-
dos Dievo parapilnoj Federacijos ap-
skričio prakalbose suaukuota \$1.035.82
bonų parduota už \$2.5000.

CHICAGO, ILL. lapkr. 10. — Sv.
Jurgio par. ant Bridgeporto Federaci-
jos apskričio prakalbose, suaukuota
\$6024, bonų parduota už \$5.000.

Reikia atsiminti, kad katalikų pra-
kalbų surengimas pigiai atėjo, nes
tautos reikalams gerb. klebonai sales
suteikia dykai. Taigi veik kiekvienas
katalikų paaukuotas centas eina Lie-
tuvon.

Šitokį skirtumą aukose matydami, ar dyvai, kad jie
šaukia: "neduokime klerikalams pasipinigauti," ar dy-
vai, kad Vileišis nulipės nuo atstovybės sosto, nusileido į
laisvųjų eiles ir talkininkauja jiems.

Bet juk katalikų dosnumas akstina laisvuosius. Todel
lenktyniavimas galės padidinti aukų gausumą.

Taigi katalikai bruzdekite, pilkite gausias aukas tik
katalikų surengtose prakalbose, o tuomi pajudinsite ir
laisvuosius prie veikimo ir dosnumo.

Su laisvaisiais katalikams būtų nebloga lenktyniuoti
tautos reikalų darbe, jei jie nors kiek kultūringesni būtų
ir neleistų obalsio: "neduokime klerikalams pasipinigauti."
Mes sakome: "teaukuoja katalikai ir Tautos Fondą,
o laisvieji tede da gausiausias aukas Lietuvos gynimui per
savo įstaigas."

Važiuojant per Lietuvą vietomis
matėme kapinių ir griuvėsių.

Ludvinavas visai išdegintas.
Bažnyčia pastatyta nauja medinė
ir klebonu yra Jūsų giminaitis
kun. Graguavičius.

Buvau Ministerijoj ir net apsi-
ašarojau iš džiaugsmo pamatęs,
kad toje pačioje vietoje kur dirbo
rusai-burliokai, dabar apie 200
lietuvių dirba.

Dabar viskas brangu, o ypač
darbininkai. Samdininkas už
dirbą 5 iki 15 rublių dienoje, tik
Liudvinavas.

žinoma ne visuomet darbo yra.
Dabartiniu laikų visų akis nu-
kreiptos į karės frontą su "pali-
kais." Mūsų narsi kariuomenė
po kelius sykčius juos sumušė.

Gal Dievas padės apsiginti nuo
tų plėšikų "paliokų."

Kas naujoj Baltimorėj? Ar jau
įdėjo naujus vargonus? Šią va-
sarą daug sugrįžo iš Amerikos.

Pas mus lankėsi kun. J. Jakai-
tis Worcesterio lietuvių klebonas
ir per žolynę pasakė pamokslą ir
ant šventoriaus prakalbą. Na,
gal bus gana šiuo sykiu.
Liudvinavas.

Pliekite lenkus pirkdami bonus ir aukuodami Tautos Fondui.

Pirkusieji boną ir aukavusieji po penkdešimkę raginkite kitus tai daryti.

DARBININKAS

Šis yra South Boston'o utarninkas, ketvirtas ir subatominis. Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų Sv. Jozapo Darbininkų Sąjunga.

DARBININKAS (THE WORKER)

The Lithuanian Tri-Weekly Paper. Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St. Joseph's Lithuanian R.C. Association of Labor.

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly\$4.00
Semi-annually\$2.00
Monthly\$0.33
Foreign countries yearly\$5.00

"Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879." "Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918."

PAVYDŲ IR PIKTINASI.

Kai dabar išnaudo apsi-
reikę katalikų duosnumas
Lietuvos reikalams ir kai
vėl apsiereikę laisvųjų šyk-
tumas, tai laisvieji pavydo
ir pykčio apimti pradėjo
agitaciją prieš aukavimą
Tautos Fondui. "Tėvynė"
num. 45 rašo, kad "Tautos
Fondo lyderiai vilioja iš A-
merikos lietuvių pinigų pa-
saulinio karo pradžioje," ža-
dėdami juos sunaudoti pa-
šalpai nuo karo nukentėju-
siems Lietuvoje, tačiau tie
pinigai sunaudoti daviai ži-
no kam." Tai girdi "ar y-
ra galimybės Amerikos lie-
tuvams tikėti tiems patiems
skambantiems šauksmams?"
"Naujienos" num. 266 su-
riko: "Neduokime klerika-
lams pasipiniguoti."

Kaip tik Tautos Fondas
ingijio katalikų visuomenės
pasitikėjimą ir kaip tik ka-
talikai parodė savo dosnu-
mą, tai nuo tada laisvieji
pykčio ir pavydo draskoni-
mi matydami savųjų bergž-
dumą savo kailių neįsiekta-
dami nekieno ir šmeižė Tautos
Fondą. Ir dabar kuomet
katalikai apreiškė savo do-
snumą ir Tautos Fondui pa-
sitikėjimą, tai sukilo pas
laisvuosius, pyktis ir pavy-
das ir emė baubų vaizduoti
Tautos Fondą.

Laisvieji, būdami kieti,
kaip tinagtas tautos reika-
lams, nori prisivilioti nesu-
sipačiusius dosnius katali-
kus, kad jie aukuotų pas juos.
Tada jiems nebus to-
kia gėda, jei jų prakalbėse
nors pusė tiek aukų įplauks,
kiek katalikų prakalbėse
kad įplaukia.

Nesusipačiusieji katalikai
privalo susipausti ir savo
aukas Lietuvos reikalams
duoti tik katalikų prakalbo-
se. Tuomet ir laisvamaniai,
jei ne iš tėvynės meilės, tai
iš gėdos bent šiek tiek au-
kuos Lietuvai.

KAS GIRDĖTI RUSIJOS.

Garsūs Anglijos rašyto-
jas H. G. Wells aplankė Ru-
siją ir jo aprašymai apie
Rusiją jau pasirodė Ameri-
kos laikraščiuose. Jo nu-
piestas Rusijos vaizdas la-
bai liūdnas, nors rašytojas
save vadina socialistu ir
prielankantį sovietų
valdžiai.

Wells sako, kad prieš ka-
rą Petrograde buvo 1.200-
000 gyventojų, o dabar belie-
ke 700.000. Mirimų ant kas
1.000 žmonių ateina 81, o
normaliu laiku Europos
miestuose mirimų ant kas 1-
000 žmonių būdavo tik 22.
Gimimų ant kas 1.000 žmo-
nių dabar Petrograde yra
15, pirma buvo 30. Wells
sako, kad Petrograde ir
Maskvoj kiekvienas yra nu-
drisęs ir alkanas.

Wells sako, kad Rusijos
bėdų ir skurdo kaltininkas
nesanti Sovietų valdžia, o
vakarinių Europos valsty-
bių imperializmas. Sovietų
valdžia turėjusi visą laiką
gintis nuo alijantų organi-
zuojamų intervencijų.

Kad Rusiją kentėjo del
intervencijų ir blokados dar
faktas. Bet Lietuva ar nė-
ra nuolatiniame susirėmime

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE.

NEWARK, N. J.

Veikimai del Lietuvos.

3 d. lapkr. laisvieji paskvietė Ba-
gočių, kad šis susipratę jau visai
apgrūvusias pozicijas ir įpirsti L. Pi-
liečių Sąjungą. Ale iš pilnos svetainės
žmoniu, priskaitant vienos mote-
riskės šimtinę ir poros penkdešimtių,
su pažadais aukų surinkta apie porą
simtų dol. O prie jų laisvamaniškos
slekeriškos sąjungos neteko matyti
prisipašant nei vieno, nors blanktūs
vietinis liberalų agentas Trečiokas
visiems bruko. Dabar tas ponaitis
vaikšto per biznierių, po namų pla-
tindamas šilumą, Vileišio, Bagočiaus
ir kitių Sąjungą, net grądinamas
atkeršyti jiems Lietuvoje. Taipgi ne-
snaudžia nei likusieji dešimtys laisva-
manijos klapčukai. Jų viso New-
ark'e yra dešimtys. Jie visi vadai ir
visi armija. Jei nežinotumėte katali-
kų, jie but seniai numetę tą tarnys-
tę, o dabar katalikiški žioplai palai-
ko. Jiems nors negeriausia, bet pa-
kenčiama.

9 d. lapkričio viet. Tautos Fondo
skyr. surengė prakalbą. Kalbėti pa-
sijado kun. J. Petkus. Karbingą pa-
žadą išpildyti pribuvo tik vienas K. Krū-
sinskas. Šitos pasielgimas labai ne-
smagus. Jis pastato nepasitikėjimą
prieš vietinę visuomenę ir sunkina
mūsų katalikų veikimą, kur priešie-
nieji nesnaudžia. Gerb. K. Krūsin-
skas puikiai dabartinis gyviusius Lie-
tuvos reikalus nupiešė. Publikos pris-
rinko daug, nes tikėjosi išgirsti ką
nors naujo iš Lietuvos nuo kun. J.
Petkaus. Jam nepribuvo, kiek po-
litikos įvykių pasiklausius, pradėjo
publika skirstytis. Taip, kad užsi-
nėdavo bonus ir renkant aukas beliko
tik keletas ypatų. Tačiau surinkta
aukų tėvynės karžygiam, žinoma,
nuo to pačių, kurie jau suklojo 6.000
dol. Nebuvo galima mintyti, kad ir
dar jie klos, ale kas tau, į 20 minu-
čių laiko sudėjo 478 dol. su centais.
Teisingai tu pasisventėlių pavadin-
mų nesurandų žodžių, ypač todėl,
kad jau kitas iš jų trečią šimtą bai-
gia kloti ant tėvynės aukuro. Užra-
šyta ir L. L. Bonų. Bonų platina
trukdo Vileišio Sąjungai, nes apsiele-
dams ten žadama visokios gėrybės ir
teisės ir jie visi dabar skubiai glau-
džiasi į Vileišio sudarytą L. P. S. ir
jei sau sako, kad ten jie gaus tokias
pat teises ir lygybę už pusdolerį, už
kurias jų mokat šimtinėmis. Del šio
je kolonijoje jie apsiriks, nes vietinė
L. L. P. stotis pagamino tam tikrus
lapelius del išpildymo nepriklaus-
mos paskolos bonų. Jei jie atsisakys iš-
pildyti, tai už juos išpildys tas, kuris
jiems paduos, padėdamas savo ir jo
pavardės ir antraštas. Iš tų blankčių
susidarys aiškus dokumentas, para-
dantis Newarko kolonijoje esančius
priešus. Dabartinė nauja perorganizu-
ota stotis labai sukruto, varo savo
darbą gyviusiai. Dabar ruošiasi eiti
per namus. Per draugijas jau pra-
dėjo. Antru kartu šv. Jurgio dra-
piko už 500 dol. bonų ir 300 dol. au-
kų tėvynės gynėjams. Valio! šv.
Jurgio dra-ja. Vėta pasekti jos pa-
vydį ir kitoms dra-joms.

Bet atsirado ir nauji nesmagumų.
17 d. spalio čia kalbėjo Maj. P. Zade-
kis. Jis buvo atsivežęs ir pardavinė-
jo bonus, neimdamas jokio primokė-
mo, kurį L. M. nuo 1 d. liepos nusta-
tė, tačiau nuo tosios narių reikalau-
ja imti nuo mėnesio po 20c., o L. M.
narys pats to nedaro. Ar tai ne keis-
ta? Dabar užrašinėjant bonus žmo-
nės atsisako primokėti. Sako jų sa-
von kešėnės tuos smulkius renkant.
Girdi, kodėl Zadekis neimė. Na ir
teisingai žmogelis. Šis užsibaigus
didele nepalaima vargančiai Lietu-
vai ir apsunks atsiekti Newarkiečiams
nustatytą kvotą.

Darbušys.

THOMPSONVILLE, CONN.

Spalio 24 d. buvo surengtos Lie-
vos Paskolos Stoties prakalbos. Vi-
leišis kalbėjo plačiai kas-link Lie-
tuvos praetis ir dabartinio padėjimo.
Bonų parduota už \$300. Antru kartu
pradėjus gerb. J. Vileišiui kalbėti ka-
link Lietuvos šalių darbų ir karinių
operacijų, kvietė susirinkusius pri-
kiti Lietuvos šaliams po šautuvą, t. y.
aukoti po \$10.00. Pirmas Pr. Čapas
paklojo \$50.00, suaukdamas: "Aš per-
ku kulkosvaidį." Šios ypatos pirkto
šautuvus: Karolis Miglins, Aleksan-
dar Dedonis, Jonas Cipkus, Jonas Mi-
glinas, Leonas Marcinkevičius, J. J. J.
Zigmantas, Jurgis Kislius, Kays Ba-
rauskas, Petras Valatka, Blažiejus
Bulnickas, Alfonsas Mikolaitis, Bro-
nius Čepulis, Kazys Pučinskis, Julius
Palazieja, Jonas Raškevičius, Antanas
Kilas, Simonas Grigaliūnas, Mat. Au-
gustinaitis, Vincas Banyas, Ignas Gri-

su visais kaimynais? Be to
pati Rusija nenukentėjo del
karo, svetimos armijos jos
neokupavo, kaip Lietuvą.
Na, o kur žmonių gerbuv-
didesnis — Lietuvoje ar Ru-
sijoje? Aišku, kad didžiū-
jų Rusijos bėdų ir skurdo
kaltininku yra netikęs bol-
ševikų surėdymas.

gaitis, J. F. Makoveckas, Marijona
Miglinė, Juozas Makarevičius, Sa-
lomėja Cikanavičienė, Juozas Adoma-
tis, Jonas Jucius, Ona Kilženė, An-
drius Tamulis, Juozas Jatkavičius, Ju-
lius Špokas, Juozas Žvirgils, Joakymas
Jucius, Elena Krijauskaitė.

Po \$5.00: Marė Dėdonienė, Apalo-
nija Baniėnė, Marė Smilčiūtė, Elena
Valiūnaitė, Barbara Pacaitienė, An-
tanas Girnius, Stasys Gudaitis, Antanas
Čepulis, Juozas Gudaitis, Juozas Ta-
nais, Tamošius Matulevičius, An-
drius Noreika, Adomas Sedas, Juozas
Gaigalas, Antanas Čilvinas, Pranas
Baranauskas \$4.00, Aleksandra Lak-
sutis \$1.00.

Viso — \$460.00.

Nors Thompsonville mažutė koloni-
ja, vienok energingai stoja į pagalbą
savo broliams tėvynėje apsigynime
nuo grubuonių lenkų. Atsirado du ga-
bius liausoriai, kurie pasvėntė tam
laiką ir padarė ataką per stubas eiti
ir prašyti, kad aukuotų po dešimtinę
del nupirkimo šaliams šautuvų. Tas
darbas laabi pasekmingai išėjo. Su-
rinkta \$120.00, kaip sykis 12 šautuvų.
Gerb. etiekim tėvynainiai už tokį
šventą darbą.

Thompsonvillečiai tuom žygiu su-
mėš hartfordiečiams ant \$37.00. Valio
Thompsonville! Čia neprošal bus pa-
minėti kas-link mūsų kolonijos moter-
lių. Jų visai mažai matė ant prakal-
bų.

L. L. P. Stotis.

NEW HAVEN, CONN.

Jau praslinko metai kaip čia susi-
tvėrė L. R. K. skyrius. Prie L. R. K.
skyriaus priguli visi darbušys mūsų
kolonijos lietuviai ir lietuvės.

Reikia priminti, kad šio skyriaus
nariai atsižymėjo savo darbais, ypa-
tingai moterys, kurios nunezėgė labai
daug šiltų sveterių ir panekų mūsų
broliams kareiviams. Bet negaliu pra-
leisti nepaminėjus, kad dar daug ran-
dasi senelių, kurios nunezėgė nei
po vieną porą panekų. Per trumpą
laiką mūsų skyriaus narės nunezėgė
57 sveterių ir 45 poras panekų. Štai
tikros tėvynės mylėtojos, kurios tą
darbą padarė: V. Grabauskienė 15 sve-
teriu, A. Kasčiūnienė 6 svet. ir 4 poras
panekų, M. Rikienė 2 svet. ir 15 po-
rų panekų, O. Dobravolskienė 3 svet.
ir 3 poras panekų, K. Vencloviūtė 3
svet., I. Jokubaitienė 4 poras panekų,
O. Purnskienė 3 svet., J. Dzikielė
3 svet., A. Petraitienė 2 svet. ir 2 poras
panekų, K. Diržienė 3 poras panekų,
I. Ivaskienė 1 svet. ir 2 poras panekų,
M. Kadavilienė 2 svet. ir 1 po-
rą panekų, M. Januškiene 2 svet., M.
Lasevičiūtė 2 poras panekų, O. Ste-
pukevičiūtė 2 poras panekų, A. Do-
bravolskienė 2 svet., A. Daukšienė 2
poras panekų, K. Vinkienė 2 poras
panekų, P. Šilinskienė 2 svet., Vyš-
naskienė 2 svet., H. Armonienė 2
sveterių, M. Abjolenė 1 sveteris, U.
Dzikielė 1 svet., H. Rasmūtienė 1 svet.,
O. Šilteinienė 1 svet., J. Kuvienienė 1
svet., A. Rukšnaitienė 1 svet., Zalcie-
nė 1 svet., V. Savickienė 1 svet., Jo-
gienė 1 svet.

Garb. juos sesutės už tokį pulkų
pasidarbavimą.

L. R. Kryž. sk. Raštininkė.

TRENTON, N. J.

Trentoniečiai atjansdami tėvynės
vargus surengė balių Lietuvos reika-
lams 30 dieną spalio. Pelnė liko \$1
dol. 50c.

A. J.

MILLANOCKET, MAINE.

Tai yra mažytė kolonija, bet iš-
girdus tėvynės balsą ir jos sunkų pa-
dėjimą dabartiniam laike nenori at-
silikti nuo kitų. Priitariani didžiuliam
parinkta aukų Lietuvos gynimo reika-
lams. Perėjo per stubas V. T. ir L. B.,
nes kalbėjojo negalima gauti del
toluimo nuo didžiųjų kolonijų. Ekma-
ni, užėjome ir tokių lietuvių, ku-
rie męsta lenkus ir jų "kulturą."

Šiai kolonijai nebuvo skirta jokia
kvota, bet Lietuvos bonų išpiko už
350 dolerių. Aukų sudėjo del Lietu-
vos gynėjų \$128.50. Aukavo sekan-
čiai:

V. Makauskas\$20.00
I. Butinas15.00
V. Tamulinas10.00
J. Salskis10.00
M. Gudelis10.00

Po \$5.00: J. Laurušins, O. Lauru-
sonienė, J. Buda, F. Vazny, V. Bu-
blauskas, J. Simokaitis, M. Kuršėnė.

Po \$2.00: J. Milašas, J. Kederis, D.
Urbelis, F. Tamulis, S. Poška, J. Ce-
paitis, K. Compres, S. Obrškis.

Po \$1.00: P. Milašas, P. Poškinė,
P. Banis, A. Vyšnaskas, F. Pele-
ckis, J. Čepaitis, S. Pikelis, J. Gerul-
kis, S. Unyza, K. Strimas, J. Grabaus-
kas, J. Žilinskas, V. Semaitis, F. Ba-
lčūnas, A. Nekrošienė 50c.

Viso suaukauta \$128.50.

Aukos pasistuos Lietuvos Misijai.
Visiems aukotojams vardan Lietu-
vos tariame nuodėrdų adų.

V. T. ir L. B.

CLEVELAND, OHIO.

Vakaras.

Lapkričio 7 d. L. D. K. Vytinto
Gvardijos įvyko vakaras su pamari-
nais. Vyšiai vaidino "Jaunystės Ker-

DARBININKAS

štas" komedija. Vaidino p-lės M. Vaizbuntaitė, K. Dambrauskaitė, A. F. Stankus, A. Kunigskis. Po perstaty-
mo A. Staselūnas pasakė juokingą
monologą. Buvo gimnastikų L. Vy-
čių choras puikiai sudainuota keletą
dainų. Gražiai buvo sudainuota dūe-
tas ir kvartetas. Nesenai pribuvė į
Clevelandą geras dainininkas St. Ste-
pulonis padainavo porą puikių solų.
Tarpe K. Saimonas kalbėjo apie gvar-
diją, kad rašytusi nauji nariai; ke-
letas prisirašė. Buvo prisiminta apie
šalius. Surinkta 54.65.

Išvažiavo.

Kazys Stampus per ilgą laiką gyve-
nis Clevelande ir Akrone, išvažiavo
Chicago, Ill. Lavinis muzikos—
vargonininkystės. Geros kloties.

Susitvėrė moksleivių kuopa.

Trisus A. F. Stankus tapo suorga-
nizuota S. L. R. K. M. A. 23 kuopa.
Vadyla: plrm. A. F. Stankus, rašt.
J. Kemėšis, išd. A. Kuzmauskaitė.

Moksleivių narių yra 11, rėmėjų 3. Y-
ra vitlis, kad moksleivių 23 kuopa
puikiai gyvuos, nes energingi visi na-
riai.

Gėrų laimių mūsų moksleiviams.

Matas.

WORCESTER, MASS.

Lietuvių demonstracija prieš
lenkus.

Lapkričio 7 d. apie 1-mą val. pra-
dėjo žmonės plaukti lyg žūrių vilnys
iš visų kraštų miesto prie bažnyčios.
Visi su nepaprastu užsidegimu pakelti
kosmarinkaus protestą prieš lenkus.

Susirinko visos organizacijos, drau-
gių, kuopos su savo ženklais ir ve-
lavonėmis, taip-į ir parašais priuo-
tais demonstracijai.

Bėnai keliose vietose graino kol su-
sitvarkė eiti. Pirmiausiai ejo Sv.
Valstijų armijoje tarnavusieji kare-
iviai, pasidalinę į kuopas. Kareivių
buvo apie 250.

Paskui ejo sv. Kaimiero par. cho-
ras ir vyčiai. Gražus reginys išrodė
einančio šio mūsų skaitlingo būrio
jaunimo, apjuosito Amerikos vėlavos
žaisla, atrode lyg žūrių vilnys rita-
si gatvė, ant rankų visų turėjo juos-
tas iš Lietuvos vėlavos. Taipgi ir
spūdinga buvo žūrinė į valkų ir mer-
gačių būrį, einantį gražioje tvarkoje,
pasipuosę vėlavomis, skaitlinėje apie
800.

Moteryų Sąjungos trokas buvo aiš-
kus reginys — lenkų kareivis atremęs
į lietuvaitės krutinę, o Dėdė Stamas
nusigriežęs į šali, nuoduoda nematęs,
o du valkūni maldauja jo pagalbos.

Kitose draugose taipgi matėsi daug
jaunimo.

Storone L. Vyčių ir bažnytinio cho-
ro, orlavinis papuoštas Lietuvos vėla-
vomis visą laiką demonstracijos skra-
jojo viršų. Oriavieji Lietuvos vėla-
vas laikė kun. L. Kavaliuskas.

Salė "Polis" nors yra didžiausia
Worcesteryje, bet pasirodė permaža,
netilpo žmonės, tapo palaima kita sa-
lė A. O. H., kurį taipgi buvo pilnutė-
lė.

Kalbėtojai buvo: kun. J. Žilins,
Lietuvos Misijos narys, advokatas J.
Mahoney, adv. Antanas Milleris ir kun.
L. Kavaliuskas. Kalbėtojai pasimai-
nydami kalbėjo ant abiejų salų.

Advokatas J. Mahoney savo kalboje
astriai smerkė lenkų imperijalizmo po-
litiką. Prisiminė ir apie Airijos var-
gus ir išreiškė jos simpatiją Lietu-
vams.

Kun. J. Žilins, kalbėjo apie Lietu-
vos kareivius ir šaukas, nurodė jų
sunkų darbą ir didį pasisventimą del
savo tėvynės. Savo kalboje pažymė-
jo, jog Worcesteris atstovavo pirmo-
je vietoje su L. P. Bonais, išpirkda-
mi savo kvotą su dideliu kaupu.

Advokatas A. Milleris kalbėjo anglų
ir lietuvių kalboje. Žmonės patiko
visų kalbos. Bet labiausiai adv. Mile-
rio ir kun. L. Kavaliusko.

Advokatas Milleris šoko prie darbo
rinkti aukų, kuris pridavė daug e-
nergijos aukaujantiems ir rinkėjams.
Aukų surinkta \$3,125.05. Taipgi
surinko ir kitoje salėje A. O. H. \$400.
Viso surinko aukų \$3,525.05.

Atidarant vakarą sv. Kazimiero par-
choras, priitariani bėni dainavo A-
merikos ir Lietuvos himnus. Tarpuo-
se prakalbų dainavo sekančias dainas:
"Paaukokim savo jėgas brangiai Lie-
tuvai," "Jau slavi sukilo," "Kur bėga
šešėpė" ir "Ji kovą už Vilnių." Dai-
nos išėjo gana gerai.

Ant galo padarytą rezoliuciją per-
skaitė adv. Milleris. Taipgi atkarto-
jo ir lietuvių kalboje. Ir pasijus ją
kur tik gali būti naudinga.

Ant užbaigos Petras Millius viso su-
sirinkimo vedėjas padėjo už taip
skaitlingą atsilankymą, ką dar pirmą
kartą Worcesteryje buvo matyta tiek
susipietusių lietuvių, taipgi dėkojo
už priėjimą su aukomis.

Visa publika sustojusi užgiedojo
Lietuvos imną ir išsikirstė sau.

Glouster.

CAMBRIDGE, MASS.

Vardai aukavusių Katalikų Vieny-
bės prakalboje 7 d. lapkričio, kur ka-
bėjo T. Šeimas, adv. F. Kalinauskas
ir vietinis klebonas gerb. kun. P. Juš-
kaitis.

Mat. Norbutas\$25.00
St. Daillyda10.00

Po \$5.00: A. Vaislauskas, Kun. F.
Juškaitis, P. Zaromskis, J. Šakalis, G.
Vincas ir A. Patembergas.

Po \$2.00: J. Vencus, P. Kavolienė,
Po \$1.00: V. Šimkus, A. Gedvilas,
J. Doblas, J. Baranauskas, O. Danie-
lenė, O. Adomaitis, K. Macoro, M.
Macolienė, A. Budrienė, F. Jankaus-
kas, Zenonė, S. Lulins, Z. Antanai-

tis, P. Kisielius, T. Šeimas, S. Pau-
ras, J. Morkunas, A. Paulavičiūtė, V.
Jakas, V. Širka, A. Zaveckas, V. Čet-
kauskas, S. Radvilas. Smulkų \$33.38.
Viso \$95.33.

ARNOLD, PA.

Lapkričio 10 d. 8. m. vietos tėvynai-
niai laikydami susirinkimą sudėjo au-
kų Lietuvos šaliams \$50.00. Aukavo
šie:

Martinus Sudavičius\$10.00
Kazys Almanavičius10.00
Julius Spukauskas10.00
Juozas Miliauskas10.00
Martinus Zaleduonis10.00

Viso\$50.00

Martinus Sudavičius.

WESTVILLE, ILL.

Susijodo dirbti tėvynės labui.

Vietos tėvynainiai užgirdę apie kovą
su plėšikais lenkais, išnaudo atbudo ir
stojo į pagalbą savo broliams tėvy-
nėje. Gerb. kun. L. Brigmanas para-
gino L. Raudonojo K. R. dr. jos na-
rius susirinkti, ką ir padarė. "Tik
gaila, kad susirinko labai mažas bu-
relis. Susirinkusieji užsimekojo meti-
mė mokestį ir sudėjo \$50.00, kuriuos
tuojau pasuntė į centrą.

L. Vyčių veikimas.

Vietos L. Vyčių kuopelė rengiasi pa-
statyti veiklą, tik gaila, kad anglų
kalboje. Mažųjų vyčių būrelis statys
veiklą lietuvių kalboje. Juos lavina
vietos vargonininkas A. Stanlauskas.
Moteryų sv. Rožančiaus draugija pa-
liko. Pirmiau būdavo visuomet pir-
mutinė veikime.

Spalio 31 d. perėjo į katalikų tikė-
jimą protestonai brolis susere. Tos iš-
kilms buvo lietuvių bažnyčioje. Jie
buvo apie 60 m. amžiaus. Šv. Sakra-
mentus suteikė vietos klebonas kun. L.
Brigmanas.

Mainieris.

LINDEN, N. J.

Lapkr. mėnesyje 1919 m. pasidar-
bas vietos lietuvių veikėjams sutver-
ta juvi mergaičių draugija po vardu
"Kvietėlis".

Nors draugija buvo neskaitlinga na-
riais, bet susidėjo iš darbščiausiu
jaunų mergaičių ir daug kas buvo ma-
nyta veikti. Kadangi šioje kolonij-
je randasi neperdaugausia lietuvių ir
didžiulioje katalikai, tai ir laisvamani-
niai išsiek paremė.

Gruodžio mėnesyje draugija turėjo
vakarėlį iš kurio liko nemažai gyno
pelnė.

Vadovė tos draugijos M. Liutaus-
kienė žinoma lietuvių laisvamani-
o graboravus moteris pamauš,

Juodasis aras Lietuvoje.

PASTABA. Num. 130 Šitos dramos Scena IV išėjo sumaišyta. Todėl šią sceną čia pakartodami tęsiame veikalą toliau.

SCENA IV. (Petrus ir Stasė)

PETRAS (šūnais). O, aš negaliu daugiau bekesti matydams kaip praeitasis vokiečiai kisa savo vagiškas rankas prie mano pačios, jog tai toks žmogus išniekinimas jau perdidelis! Nėgana kad išplėšia tau paskutinį duonos kąsnį, bet dar keisniasi ant tavo širdies jausmų šventovės kur niekas neturi teisės daryti, kur slepiasi meilė ir kerštas (griausmų dūsmas). O, Jūs trionys kunai ir sielos, kuomet galas bus jūsų piktiems darbams, kuomet galėsime mes laisvai atsikvėpti? O, Jėzus, Marija ir Juozapas šventas, Jūs matote mūsų sunkius vargus ir priespaudas, duok mums viltinges geresnių dienelių, kad galėtumėm savo darbo vaisiais naudotis ir gėrėtis. O, vargeli, vargeli mano!..

(Krinta ant suolo už stalo ir iškiniaubia ir rankas užsigulus ant jo)

STASĖ (jeina). Petrel, ko tu taip sunkiai užsimagstai? (Prieš, pakelia galvą ir pažiūroja į jį) Dievas neapleis mūsų vargų, gal ir piktai vokiečiai patirs kuomet į jus baugs. Stiprinkis, Petrel! (Bučiuoja) O, tu mano miela-sai.

PETRAS (pasodinęs į šale ant suolo ir į jį žiūrėdamas). Mielioli tu mano Stasėje, jog aš kenčiu didelį širdies skausmą kaip matau kad tave paliečia praeitasis vokiečių rankos, man tuomet užverda širdis, aš tuomet noriu pulti ir nusmaugti kraugerį, mano sielos kankintoją. Ar tai ne širdies skausmas, Stasė, kad jau netik kunai esi suvaržytas, bet ir ant tavo širdies šventorių piktą ranką keisniasi? O, Stasėje, aš iš proto išėjau iš to, tik mane ramina šviesi mintis kad tu mane tikrai myli, tu mano širdies vienintelė paguodėlė likai, brangioli (priglaudžia ją karčiai prie save).

STASĖ (meiliai prie jo prisiglaudusi ir apkabindama kaklą). Mano Petrel, buki stiprus, atsimink visuomet kad aš tave tikrai ir karčiai myliu, niekuomet neapsidomiu liudnumu, o kad vokiečiai lenda kaip gyvuliai ir akimis žvėriškomis seka, tai ir mano širdies koku darosi, aš atjaučiu tuomet tai ką tu manai tai matydama. Petrel, buki tikras, kad mano širdį melė prie tavęs niekuomet neatšals, tu visuomet joje rasi sau dvasios suraminimą, jog neveltui Petrel, mums prie altoriaus kunigėlis Dievo aktyvaldoje amžinai meilės sujungė, tai neabejok Petrel, mano širdis visuomet ir visur su tavimi bus.

PETRAS (karčiai bučiuodamas ją). Tik tu tavo žodžiams, Stasėje, nes žinau kad jie paeina iš tikros tavo mylinčios širdies...

SCENA V.

(Senutė, Stasė, Petras, Viršaitis)

SENUTĖ (jeidama). Na, mano vaikeliai, ir ilgai buvo tie žandariai pas jus, kad jie čia darė, bet matau kad gerai juos pamylėjote, kad net miliaš pas kietą stovi paliktas atvirai, kad krutė? O aš kaip tik išėjau pas karves, tai buvo jas bėpaga, tai pasakiau kad žandariai yra kalme, ir nusivėrė dar į mišką paganyti ir kaip išėjo į Norusaičius vokiečiai, mes parginėm namon, jog tie nebelaibių butų dar ir nuo mūsų jaunosios teliukės užrašė pieno duoti. Gi parganant einu pro Jitkus ir gir-džiū rėkia jų senoji visa gerklė galvą susiėmus: "Jėzus, Marija, Juozapai šventas! Ką dabar vargšai bedarysime, kuo besimaitinsime?" Mat jiems užrašė duoti nuo vienintelės ant visos šeimos karvės pieno, dar ir nubaudė pinigais, sako kaip tai ikliol dar nebuvo jiems prirašyta duoti, o jų šeši maži, patys du, ir senoji, kurgi ne-sauki. Jog vienintelis maistas vaikeliams tai pieno la-selis. Tai, vaikeliai, laikai atėjo, neduok tu, Viešpatie Dieve, ir mažučiams reikia kietų kartų su visais, kur tu vokiečių ir širdys? O tu, Dievulieli brangus!..

STASĖ. Gi, mamyt, ir mes vos atsikakėme, gerai, dar kad tas vienas žandaras buvo prikabinamas, tai dar nieko nekrutė, tik liepė jiems porą svarų sviesto atnešti už-porę į žandarmėriją. Kągi, prižadėjau atnešti, jog ir miltus paliko ir štropos neužrašė. Taip būvau išsigandu-si! Net dabar širdis tebedrebą...

SENUTĖ. Gerai, gerai, vaikeli tu mano, nuneši ir sviesto ir kiaušinių, kad tik jau jie nebeldantys visur, vis turėsim ir patys sau ir su vargšais galėsime pasida-lyti kol Dievas duos kada geresnių laikų sulaukti. (Jeina viršaitis. Senutė atsisėda prie pečiaus).

VIRŠAITIS. Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus!..

SENUTĖ. Ant amžių amžinųjų. Amen.

VIRŠAITIS (į Petrą). Na, kaip tu čia, Petrai, kaip gi sveičtuos tuos priėmėi? Jie sakė, kad tu didelis "švein" esąs. Gal ką tiesiai į akis jiems išbėrė kad taip ponams nepatiko, visą laiką jie spaudė, tik Petrieng gyre. "Fain" sako "bobuš".

STASĖ (atsistojus). Sėsk tamsta, paviešėk, aš lėksiu karvių pamilti kad vokiečiai ilg užporę greičiau galėčiau pritaikyti sviesto, kad greičiau jau užspringtų ir taip spran-dus vos bėpaga. (Pasiėmusi miškę įsėina).

(Senutė paduoda Petrui duonos ir sviesto).

PETRAS (atsisėdęs). Taigi broliuks tu mano mielas, gal ir supyk vokiečiai kaip čia roko, jog vėgystės, akis buvo pastatę kaip kokie veiniai. Rodos, suėsti būtų ima-ne.

VIRŠAITIS. Taip tu, broliuks mano, ir pas mane vis jie trinas ir man liepia žmones išdavinti, o atsakyt-i neleidžia nuo tos prakaitos jų tarnystės, o žmones kaimynai ir nebeužsiki kartaš manimi, nors žino kad aš ne iš savo noro jiems tarnauju ir kad dėl manęs gali kas ką nori laikyti ir daryti, jeigu tik gerai užslepia, jog ji man vokiečiai rastelė nei susimati miltų duona neleidžia. Ir kuomet bus koks nors galas viso to, kaimynai? Jog ir Dievas gali nedaleisti taip baisiai kankinti žmo-nes.

PETRAS. Gal trukti ir žmonių kankiną, jog vergys-tės pantiš jai kruvinai visiems įsijo, ir nebelsitvers dar-bininko širdis matant kaip jie kaskart vis suskenčius pan-dius mums kala ir laiko mums už nieko nusiprantantų gyvulių. (Ima valgyti).

SENUTĖ. Taigi, vaikeliai Jūs mano, man dar tebe-angant pas motinėle žmonės vis sakydavo kad svietas la-bai pasileidęs, šitvirkę ir kad aš didelis karų metal, kuriose kraujas upeliu lėsis ir didieji karaliai tarp savęs nesutiks ir tai bus baismė Dievo. Užtaigi, valke-liai mano, ir aš dabar kaip žiurkė kad jau ir bus tikrai tie metal atėjo kuomet Dievas žmones žadėjo bausti, jog viską už mūsų nuodėmes prisiėma kęsti. Reikia prašyti Dievo kad atitolintų tą sunkiąją nelaimę.

PETRAS. Kad tu mamyt, ir nurokioji visuomet, vis Dievas ir Dievas. Jog Dievas teisingas, jis mato ko trokšta žmogaus širdis ir kokie jo vargai. Jog čionai vis-sas blogumas iš piktų žmonių peiza, kurie vien kitus sėdasi, karuose žudosi, nors ir tas, žinoma, be Dievo va-lios nėra.

VIRŠAITIS. Taip, kaiminai, taip jog viskas su Die-vo valia ant pasaulio dedasi. Jog ir mūsų Lietuva, kiek ji iškentėjo vargo, priespaudos, o ikliol, žiūrėk, išliktė lietuvystė ir mes ir dabar galime lietuviais būti ir lietu-viškai vaikams mokytis ir Dievui melstis, tik sako vokiečiai žada įvesti ir pas mus taip kaip Prūsijoje įvedė; už-draudė lietuviška kalba viešai kalbėtis ir net melstis ir visur: bažnyčioje ir mokyklose bruka savo kalba spausdin-tas knygas ir liepia būti vokiečiams. Pas jus, matal bro-liuks tu mano, Vokietijoje labai tirštai žmonėmis apgy-ventas kraštas, tai jie ir nori užimti didesnes vietas, kad jiems laisviau būtų, o kad jiems mūsų kraštas nebūtų priesingas, tai nori mums vokiečiams padaryti. Visą tai man vyresnys žandaras angien išsipasakojo kaip įsi-gėres buvo, o aš vis pritariu, kad nepasirodyti priešin-gu. Ir kokius šlykščius planus perdirtbi Lietuvai? Vokie-tiją jie yra sugalvoję, kad nesinori nė tikėti kad tai tie "dividendo žmogus kultūros nešėjas" kaip jie po laik-raščius visur giria, taip galėtų paniekinoti žmogaus tel-ses, statydami juos vienoj eilėj su gyvuliais.

SENUTĖ. O, tu Dievulieli Augšauskaiš apšvieš-tiems užkietėjėms protus, pavėk! Ir jų akmenines širdis. Tai ko mano senoji galvėlė susilaukė, o, Jėzus, Mari-ja.

PETRAS. Tai mat kokiąs siekia vadovaujasi vo-kiečiai taip kankindami žmones, ar piktioji dvasia juos ir prikalba visą tai daryti?.. Velnas turbūt jiems ir pa-deda.

VIRŠAITIS (keldamasis nuo suolo). Tai aš ir užtru-kau pas jus, aš atėjau pasakyti kad žandariai įsėkė ma-ns viso kaimo visokius ginklus ir šovinius-gurinkti ir tuoj jiems pristatyti, tai gal, broliuks, turi koki šautuvą, gal ar atiduok ar gerai paslėpę, Juk žinai pats kaip su-žinosi tai man už tai atsakyti reikės. Tai jau tu, bro-liuks, nepradžudų mane, jog suprantu kad aš ne pats pra-simanęs taip sakau, o dabar sudėv, likit sveiki šiam kartui. Tegul bus pagarbintas!.. (Išėina).

SENUTĖ. Ant amžių amžinųjų! Petrel, tu, rodos, turėjai ružę, dar kada čia radome šiauduose, kaip su Stasėle slėpėme mėsą. Atiduok ją valgel, dar gali kada nelaimė išitikti, ką gali žinoti.

(Petras pasirodęs rankomis už stalo galvą.)

SCENA VI.

(Stasė, Petras, Senutė)

STASĖ (jeina su miškę ir ima kosi pieną). Tai ir iš to vokiečių apsilankymo paliko ašarų kalme. Vičams atėmė kultūką, kuri jie slaptai ikliol augino; liepė ji pa-pjovus ir ištaisyti kaip reikiant, atvežti pas žandarus ir dar šimtą markių štropos užrašė. Tai skundėsi dabar senelė Vičienė, visas akis išverks, nabagė, taip verkusi ir prašiusi žandaro palikti tą kultūką, bet jis tik reka-ja ir stumia į šalį. Žmonės be mėsos kąsnelio bus dabar, per darbymečius nei darbininkui neturės ko papuošti. Tai vargas, Jėzus Marija, aš savo užsilaugina, o tu tau kitas-nė ir dar juokiasi ilg kitos teisybė ir nebūtų. O trečia-sis žandaras tai vis alaus ieškojęs po kaimą ir neradęs jo niekur iš piktumo iškrautė Stočkus ir rado šautuvą užslėp-tą pastogėj. Visus: senutką, senutę ir sunę, net samdytą mergišką užrašė ir liepė atveiti paskirti dieną į juos, o šau-tuvą išsinešė kartu. Jie žmonės ir kur dėtis nebežino, jog bausmė tai sunki bus, tik verkia ir tiek. Tu, Petriuks, do-va-nok kad vakarienės tau nebešviesia, mat, tiems nenau-dėliams kiaušinius viriau, o ir ugnis jau užgeso.

PETRAS (atsikėlęs ir eidamas į ilgą, plačią mi-nę). Nieko, Stasyt, mamytė davė sviesto, o aš ir nakties joju tuojau, ryt reikės baigti akėti. Dabar lik svejka, mano širdutė! Tegul bus pagarbintas! (Išėina).

SENUTĖ. Ant amžių, amen. Padėk tau Dieve! (Stasė išlydi Petrą, sugrįžus, jai senutė sako): Matai Stasyt, kaip tave Petrelis myli, tai ir tu jam vis pasistengk, nabagas, per kiaurą dienelę nusidirdo, o ir nakties reikia joti, o, žiūrėk, ar prastaria kokių žodelių kad blogai, tas mano ge-rasis vaikelis.

STASĖ (atsidususi). O, aš labai laiminga esu su juo, mamyt, tik man skausia širdį kaip jis dėl manęs sielojasi, kaip tie vokiečiai emė savo rankomis mane lyti aš mačiau kas jo veide buvo—jis degė keršto ugnimi... Mamytė Juk aš jam tikra, tik kaip turiu jį įtikinti, kad jis neip-tu abejoti, jog jis vargo spaudžiamas gali pamanyti kad aš ištikro... O, tas mano Petrelis!.. Kentėk širdė-le!..

SENUTĖ. Brangioli tu mano dukrelė, jog aš tave au-ginau ir auklėjau mažą ir tu mano paguodėlė senatvėj esi, man gražu kad Jūs taip vienas kitą mylėtės ir aš poriu kad tu, man dukrelė—butum tikra tiems žodžiams, ku-ruios ištarė prie altoriaus prieš Dievą, lai į tavo šir-delę, vaikuti mano, neįlyst piktas kirminas, kuris galėtų sudrumsti jūsų jaunas dienas ir laimingą sugyvenimą. Buk visuomet toki gera jam kaip dabar esi ir niekas per amžių neužstos jums kelio ir Jūs džiaugsitės susilaukę vai-kelių, kurie jus meile rody ir jums ramins sunkiose gyvenimo valandose. Tik buk visuomet mano dukrelė, do-ra!..

STASĖ (puldama prie senutės ir padėdama savo galvą jai ant jos kelių). Mamytė, aš visuomet mylėsiu jį kaip mokini mane.

SENUTĖ (pabučiuoja ją į galvą). O ir kasos tavo pui-kios, dukryt, ir džiaugiasi tavimi Petrelis užtai. (Glosto galvą). Tai jau ir gulti būtų laikas, Stasyt,—pagimelskim Dievui ir gulkim.

(Senutė užsilipti ant pečiaus, ir nusiėmus nuo kabo-rožančių medžiagų, o Stasė pėkūris ant kelių prieš Kri-staus paveikslą ir galvą įsikniaubus ir suimtas rankas ant stalo krašto padėtas karčiai medžiagis, pakeldama akis į paveikslą ir atsisėdama; senutė pasimėlus atsigula ant pečiaus, o ji dar lieka, uždanga išlo nusileidžia).

(Uždanga 1-o veikimo)

VEIKSMAS ANTRAS.

SCENA I.

(Stasė viena)

(Kamarys tas pats, tik stalas baltu staldenkie už-tiestas ir stiklinė įmerkta lauko gėlės, vidury jo pa-statytos, prie paveikslų vainikai ir šakelės irgi pakelstos naujomis, indai prie pečiaus labiau sutvarkyti, rateliai prie pečiaus stovi. Sventadienis)

STASĖ (sventadieniškai apsiutaisius, sėdi už stalo vie-na ir žiūri į atidarytą mažą knygėlę, po valandėlės uždaro knygėlę ir pasirodė ranka pradeda balsiai mąstyti). Kaip šiandien man diena prailgo, tai stebėtinas daktas, tokie ilga, kad rodos jai ir galo nebūtų. Gal kaip viena na-mie pasilauk, tai taip ir nubodo, bet už poros valandų turėsi ir iš bažnyčios grįžti—reikės dar ant senųjų kapelių nueiti, tetašėlo aplankyti, o ir vokiečiams reikės svies-tą šiandien nueiti į žandarmėriją... (Patių jaus).

Kas čia galėtų būti kad šiandien aš kažko tokia nerami esu, lyg, rodos, kas nors nepaprasto turėtų atsiklyti (de-dam ranką prie širdies) širdis net smarkiaus emė plakti. Kągi tai kasdien reikėtų, jog, rodos, ir pakankamai me-džiūgas ir apie nieką negalvoju—net bailsu darosi vienai trobų buti, elsiu į sodnėlį, ant smolelio pasėdėsiu, gal ir Petras su mamyte greitai sugrįš, (žiūri į langą) lauke taip gražų, saulutė taip gražiai šviečia. Gal nebūs taip liudna kaip trobų, elsiu (atsikelia iš už stalo ir eina lau-kan).

SCENA II.

(1-as žandaras ir Stasė)

1-ASIS ŽANDARAS (nuėjęs į glėbį bebėgančią Sta-sę labai nusipudrėjęs ir į jį pažiūroja). Oho, mein medchen, vo laust so? (Oho, mano mergelė, kur taip dėgi). Ar tu vienas iš trobų, Petrienė?

STASĖ (įsivargusi). O, Jėzus Marija, Juozapai šven-

tas, tai kad nugandini! (stumia vokiečių šalin) Šalin, ša-lin nuo manęs, ko tamstai reikia, šalin, vyro nėra namie ir jokių reikalų be jo aš negaliu atlikti, o tamsta, pons, neturi gėdos patį daryti su moteriške, šalin! (suduoda vo-kietėi ir žandą).

1-ASIS ŽANDARAS (dar labiau į jį apkabina ir su-ėmęs jos rankas vedasi už stalo, Stasė priešinasi. Žanda-ras, matyt, įgėręs). Kom doch, kom mein Lybchen, (eikš, eikš meilužė) kam Petrienė muštis? Das nich gut, neviež-lyvo, matka (sėdasi pats už stalo ir sodina šale Stasę, ku-ri nori nuo ištrukti). Zitē doch smirno, meinē šace, ką aš turi tau pasakyti, klausyk!..

STASĖ. O tamsta ar mandagiai darai taip elgdamos su moteriške, ką tamsta nuo manęs nori, sakyk, o ne tai aš šauksiu, išgirs žmonės, išgirs žmonės, juoksis kad žandaras užpuolė ant begėjos moteriškos (nori ištrukti).

1-ASIS ŽANDARAS (jeiga sodindamas šale savęs Sta-sę). Zo, mein Fogelchen (taip mano paukštelai). (Stasė nori šaukti, vokiečiai stipriai užima jos burną). Ja, ja, aš sakiau par funt sviesto atnešti, aber kam ma reikia sviesto, kad zolches šėine, gražus mergelė ist meine. Nicht va, Lybchen? Aš sakau kom Petrienė kom pas man ir bringt sviesto, aš mažų pas jam su arklium joti—švin-tas dēnas ale bel mergelės reiten. Ach du, meinē šace, vy ich lybe dir—mylium, manu širdin, herc, ugnis, foler, aš norium tau melė, gražius Petrienė (bučiuoja Stasę). (Stasė Stasę paluosuoja burną ir iš visos spēkos surinka: "gelbėkit!") (Žandaras pašokęs į nori vilkti į kamarelę, ji rėžia jam į veidą ir nesisuoda).

SCENA III.

(Petras, žandaras ir Stasė)

PETRAS (greitai įbėgęs nutveria žandarus iš užpa-lio už kabo ir stengiasi jį atitraukti nuo pačios, vokie-tis gargaliuoja). Ar tai jau ant tiek tamstos turit teisės kad norite mūsų pačias išgėdinti ir tai gal jums kažkas įsėkė, šalin, praeitaisai!.. (Smarkiai atitraukia vokie-tį, kuris neišlaikydams lygvaros grieva augštilininkas) (Pet-ras pūchnęs pačią per pažastis pasodina ant suolo ir ima nosiniu jai mojuoti, ji dairosi išsigandusi, jis ramina ją).

NEW BRITAIN, CONN.

L. D. S. 36 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioį 21 d. lapkričio, tuojau po pamaldų, Šv. Andriejaus bažnytinėje salėj. Visi nariai yra kviečiami atsilankyti, nes turime daug dalykų aptarti.

Valdyba.

CHICAGO, ILL.

LDS. 38 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioį 21 d. lapkričio tuojau po pamaldų Aušros

LIETUVOS LAIVYNAS

Visoki banditai ir brigantai, lyg erkės ir vapsos, zvimbia apie Lietuvą ir geria kraują. Bet Lietuva erkės pripuatusias kraujo su-traiškys. Nepavyks nedarponiams, ne Lenkams užsėsti ant spran-do Lietuvos žmonių. O laivynas visuomet gelbės Lietuvai iš vargo ir iš pelenų. To-gi delei

Jeigu nori, kad Lietuvos vėliava plevėsuotų ant jurių; Jeigu nori savo laivą pasivažinti Lietuvon; Jeigu įdomiaji užjūrinę pirklība; Jeigu nori, kad paštas reguliariai eitų tarp Lietuvos ir Amerikos; Jeigu nori pats dalyvauti Lietuvos prekyboje ir turėti gerą pelną; ir

Jeigu nori prisidėti prie atkėlimo Lietuvos iš bėdų ir vargo, tai skubinkis pirkti akcijas Lietuvos Garlaivių Bendrovės.

Akcija su 10 nuš. padengimui organizavimų išlaidų (surpluso) kainuoja \$33.00. Kąs penkos akcijos, duoda vieną balsą Lietuvos Garlaivių Bendrovės reikaluose.

Lenkai ir Rusai siūlosi Lietuviams su savais laivynais; argi mes Lietuviai busime žiopiailis ir remisime tuos, kurie Lietuvę nuengti stengiasi? Gana svetiemiesiems dievams prisitarnavome, pra-dėkime dirbti labai Lietuvį tautos bent syki!

Visais Lietuvos laivyno reikalais kreipkitės reikia pas Lietuvos Garlaivių Bendrovės Generalį Agentą

DR. J. ŠLIUPAS,

1419 N. Main Ave.,

Seranton, Pa.

AUTOMOBILIAI

— IR —

LIETUVOS GYNIMAS

Blogas susisiektas trukdo Lietuvos gyny-mą. Zaibo greitumu reikia susisiekti, susinėsti su įvairiais centrais. Geresnieji arkliai paimti "Geležiniam Vilkiui." Kaip žuviai vandens, taip Lietuvai reikia automobilių.

Amerikiečiai, šarvuodami "Gėležinį Vil-ką," pirkdami šautuvus, prisidėdami prie steigi-mo Perkūno artilerijos ir Erelio oro laivyno, i-taisykite Lietuvos gynyjams automobilių.

Lietuvoje geras automobilis kainuoja \$1.000. Amerikiečiai, sudarinėkite tūkstanti-ne, kablegramu atsiskysite į Lietuvį Prekybos Bendrovę Kaune ir tą pat dieną automobilius bus interktas nurodytai organizacijai.

Intaisykite automobilių Lietuvos Gynimo Komitetui, Šauliams, Krašto Apsaugos minis-terijai, generaliam štabui, Lietuvos Raudona-jam Kryžiui ir tt. ir tt.

Kuri kolonija pirmutinė intaisys automo-bilių Lietuvos gynimo organizacijai? Tame reikale susižinokite su

LITHUANIAN SALES CORP.,

(Lietuvių Prekybos B-vė)

414 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Lietuvių Prekybos Bendrovės šerinkinkai y-pač privalėtų visose kolonijose šitame reikale pasidarbuoti.

ANSONIA, CONN.

LDS. 43 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioį 21 d. lapkričio tuojau po pa-maldų paprastoj vietoj. Vi-si nariai ir narės malonėkite pribūti paskirtu laiku. Taip-gi atsiveskite ir naujų narių.

Valdyba.

DETROIT, MICH.

L. D. S. 72 kuopos mėnesinis su-sirinkimas įvyks nedėlioį 21 d. lapkr. tuojau po pamaldų Šv. Jurgio parapijos svetainėj. Visi nariai malonėkite pribūti, nes tu-rime daug svarbių reikalų aptarti. Atsiveskite ir naujų narių.

Valdyba.

VISI
Skatykite
The Lithuanian Booster
Vienintelis ang-lų kalboj lietuvių laikraštis. Lei-džia Thomas Sha-mas. Vieniems me-tams \$1.00. Vien-nas numeris 10c. Naujas adresas:
THE LITHUANIAN BOOSTER.
395 W. Broadway
Boston 27, Mass.

"DARBININKĖ" gali
gauti Kauno "Laisvę,"
"Kariškių Žodį," "Vieny-bę," "Tautą," "Darbinin-ką" ir k.

CUNARD LINE

HAMBURGA IR
LIEPUOJŲ
PER ANGLIJĄ.

Aquitania Lapkričio 23

Trečios klesos rata į
Hamburgą \$125.00
Liepuojų 145.00

Su dadėliu
\$5.00 arkės taksu.

Kreipkitės prie arti-miausio Cunard agento.

ANT PARDAVIMO

FARMA PARSIDUODA

Walpole, Mass. 34 akrai žemės, daug miško, didelis sodas su vi-sais įtaisais, 8 kambarių stuba, labai tinkamoj vietoj.

Prekė\$3,000

HYDE PARK

3-jų šeim. stuba ant pardavimo Hyde Parke, su improventais ir ant plačios gatvės.

Prekė\$5,000

LAWRENCE

2-jų šeimynų stuba parsiduoda su visais įtaisais, garage dėl 2 automobilių; yra 13 kambarių, taip pat virš 10,000 pėdų žemės.

Prekė\$6,300

DORCHESTER

3-jų šeimynų stuba parsiduoda ant Hancock Street, 18 kamba-rių, karšto vandenio šiluma, e-lektros šviesa, neseniai statyta.

Prekė\$8,800

FARMA PARSIDUODA

Randolph, Mass. 50 akrių, di-desnė pusė dirbamos žemės, žemė labai lygi, netoli vieškelio, arti bažnyčios, mokyklų ir sto-rų; vienas arklys, 2 karvės, a-pie 25 vištų.

Prekė\$6,600

NORWOOD

3-jų šeimynų stuba parsiduoda su visais naujos mados įtaisais, elektros šviesa, karšto vandenio šiluma.

Prekė\$8,500

SO. BOSTONE

3-jų šeimynų namas ant Mercer Street, yra 14 kambarių, su vi-sais įtaisais; netoli pat pamario.

Prekė\$5,000

Inėsti\$1,500

DORCHESTER, MASS.

